

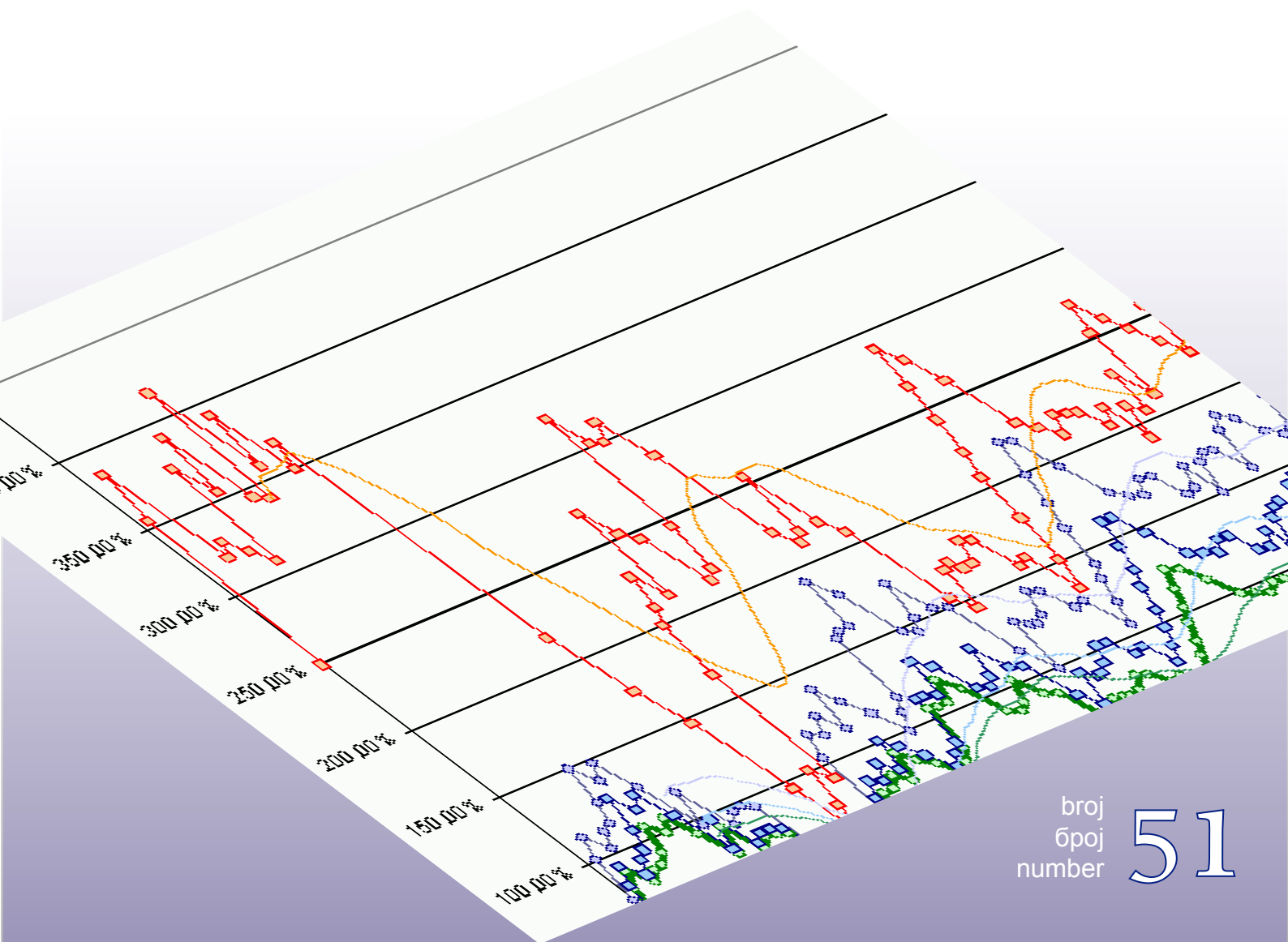
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje



Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten



broj
број
number **51**

• Oktobar 2009 • Listopad 2009 • Октобар 2009 • October 2009 •

Уз овај број

У прошлом броју најавили смо обраду инструмената који су фискалним властима у Босни и Херцеговини на располагању у домену политике ПДВ-а, а којима се директно или индиректно може утјецати на агрегатну потрошњу, ликвидност компанија и фискални биланс. Мјере и инструменти у систему ПДВ-а за којима су посегнуле чланице ЕУ и друге земље у окружењу морају се посматрати у свјетлу пореске структуре и укупног значаја прихода од ПДВ-а за фискалну стабилност земље. Прије прихватања мјера политике ПДВ-а које су усвојиле друге земље потребно је анализирати значај прихода од ПДВ-а у пореском систему у БиХ и компарирати сваки сегмент система ПДВ-а са ЕУ. Прије увођења ПДВ-а пореско оптерећење порезом на промет се кретало у границима већине чланица ЕУ. Након увођења ПДВ-а 2006.г. примјећује се значајан пораст пореског оптерећења. То је кумулативни резултат дјеловања неколико фактора: веће стопе од приходовно неутралне, ширења пореске основице, сузбијања сиве економије и пореске евазије, веће ефикасности убирања УИО. У односу на чланице ЕУ БиХ има највеће пореско оптерећење БДП, али значајно је да је оптерећење у лаганом паду. С друге стране, због децентрализованог фискалног система и ниске стопе удјела директних пореза, што је резултат ниског степена развоја економије, сви нивои влада у БиХ су у високом степену осјетљиве на осцилације у приходима од ПДВ-а. Овај несразмјер оптерећења ПДВ-ом у ЕУ и БиХ показује осјетљивост разина влада у БиХ на нагле промјене у наплати прихода од ПДВ-а. То повлачи опрезнију политику ПДВ-а него што је то случај у већини чланица ЕУ. Имајући све то у виду сваки приједлог мјера у сегменту политике ПДВ-а треба сагледати у свјетлу укупних користи које доноси, али и укупних трошкова (на страни државе, обвезника) које мјера производи.

У протеклих неколико бројева анализирали смо ефекте примјене новог Закона о акцизама у БиХ у сегменту опорезивања цигарета, нафтних деривата, алкохола и алкохолних пића и каве. У овом броју настављамо са серијом написа који су у вези са акцизним производима, фокусирајући се на увоз/промет и опорезивање безалкохолних пића у БиХ, с освртом на праксу ЕУ.

др Динка Антић
шеф Одјељења

Садржај:

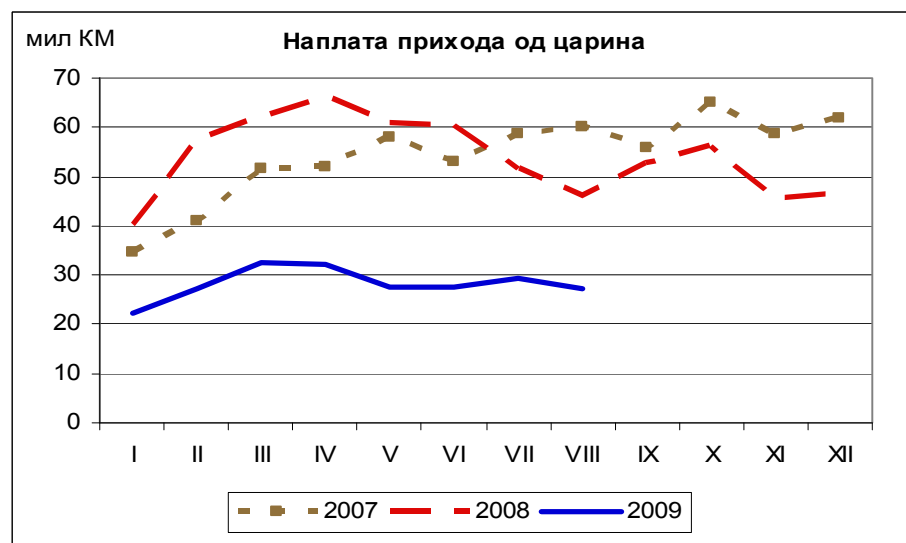
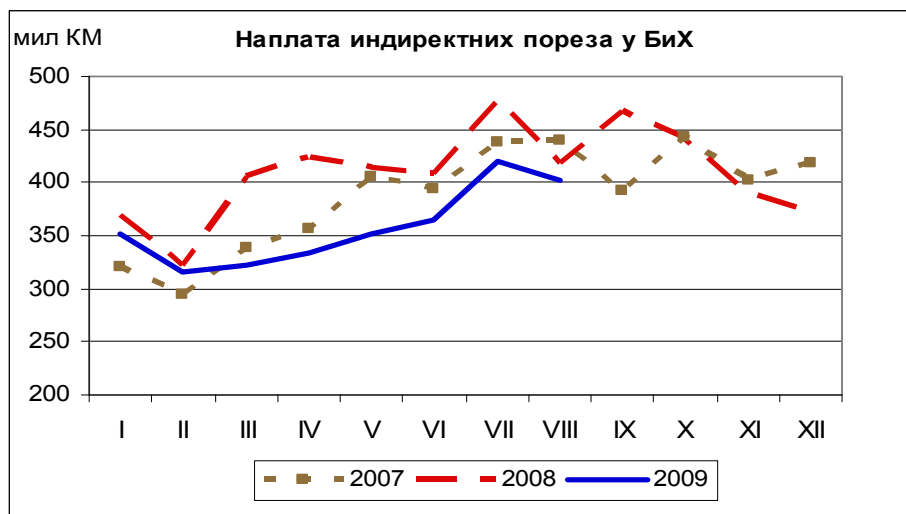
У фокусу: Наплата индиректних пореза јануар – аугуст 2009	2
Антикризне мјере у политици ПДВ-а у БиХ: импликације смањења прага за регистрацију за ПДВ	4
Динамика кретања увоза као и прихода од акцизне обавезе на безалкохолна пића са освртом на правни оквир у БиХ и у ЕУ	8
Консолидовани извјештаји: ЈР, ентитети, I-VIII 2009.	14
Консолидовани извјештаји: БиХ, Брчко, ентитети, кантони, I-VII 2009.	16
Консолидовани извјештаји: Кантони	17

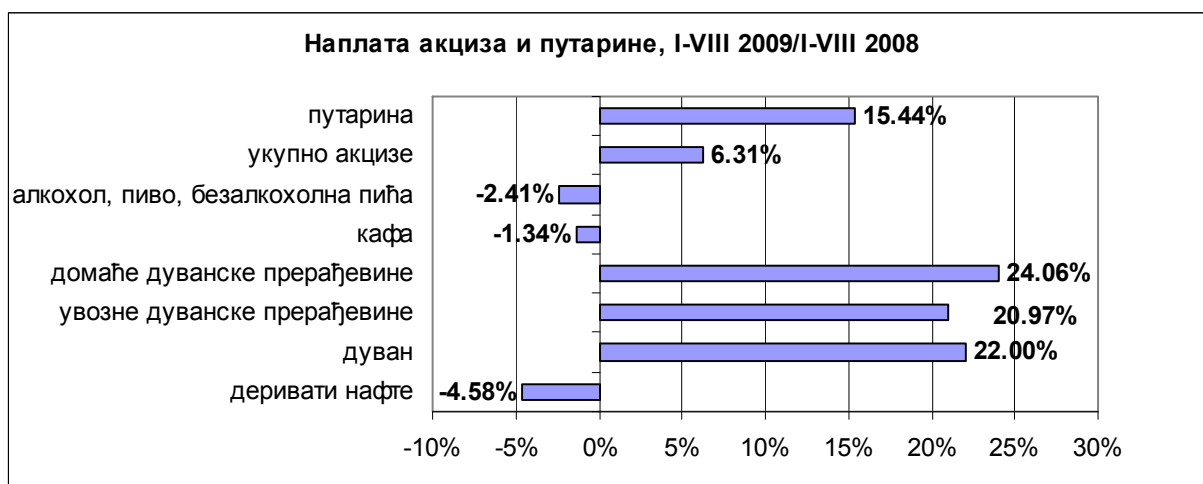
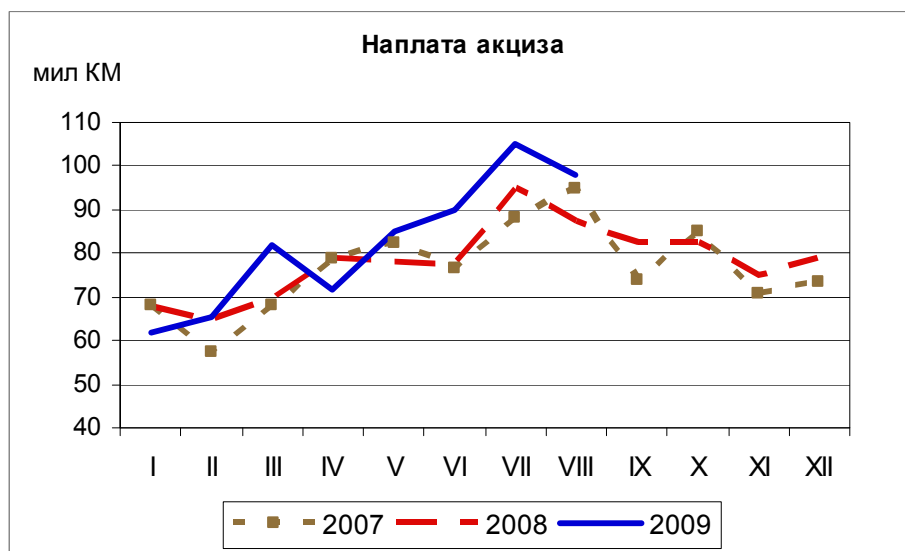
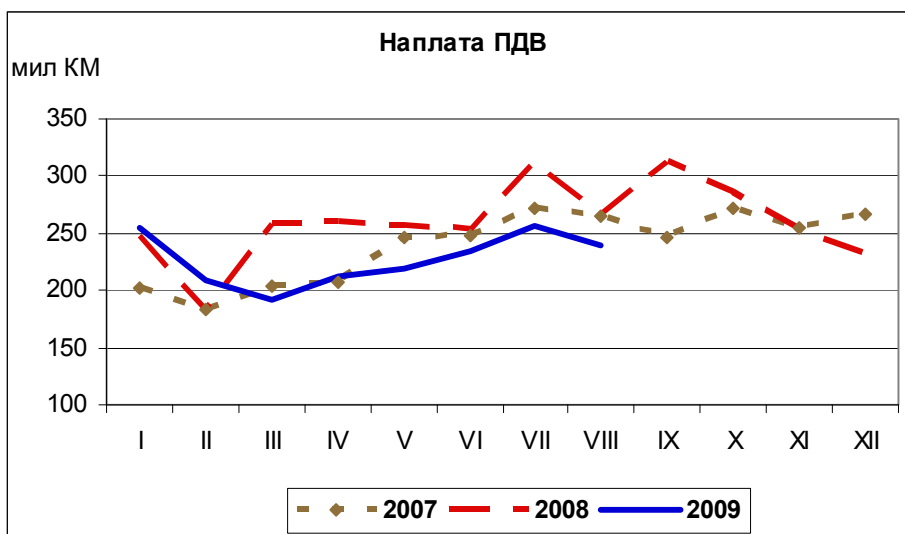
техничка обрада : Сулејман Хасановић, ИТ сарадник
превод : Един Смаилхоџић

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

У фокусу: Наплата индиректних пореза јануар - август 2009

(припремила: др Динка Антић)





Антикризне мјере у политици ПДВ-а у БиХ: импликације смањења прага за регистрацију за ПДВ

(Аутор: др Динка Антић)

У претходних неколико бројева анализирали смо ефекте глобалне економске кризе и антикризне мјере које се предузеле чланице ЕУ и остале земље у систему опорезивања ПДВ-ом. Још у вријеме прије него што је имплементиран ПДВ политичка јавност у БиХ је спекулирала о увођењу нулте стопе или диференцираних стопа за основне животне намирнице, књиге и др. Поред тога јављају се и приједлози да би требало смањити праг за опорезивање, те да би требало скратити рокове за поврат ПДВ-а и помоћи извозницима и осталима који имају улагања.

Бити „изнад“ или „испод“ прага за регистрацију?

Регистрирање за ПДВ производи одређене економске и фискалне импликације по положај пословних субјеката и буџет државе. Увођење прага за регистрацију обвезника за ПДВ-е производи исти ефекат на економски положај компанија изнад и испод прага као и ослобађање плаћања од ПДВ-а. Пословање изван система ПДВ-а (тј. „испод прага“) производи:

- (1) смањење добити мале фирме, уколико није у могућности да износ улазног ПДВ-а превали на купца својих услуга или добара, или
- (2) повећање продајних цијена, уколико је субјект у могућности да износ улазног ПДВ-а превали на купца својих услуга или добара. Преваљивање на купца може настати из неколико разлога:
 - уколико однос понуде и потражње на одређеном тржишном сегменту то омогућују (недостатак понуде одређених добара или услуга, поготов ако су то „локална“ добра),
 - уколико је потражња за одређеним добрима или услугама цјеновно нееластична (нпр. основне животне намирнице или комуналне услуге) или
 - уколико субјект има монополски положај на тржишту.

Због горе изнесених разлога велики број земаља утврђује праг за опорезивање, с тим да истовремено омогућује малим фирмама да се добровољно региструју за ПДВ уколико оцијене да би им укључивање у систем ПДВ-а донијело економске ефекте. Како би спријечиле да мале фирме укључивање у систем ПДВ-а искористе за пореске преваре земље одређују услове малим фирмама за добровољну регистрацију, најчеће прописујући период у којем морају бити обвезници ПДВ-а¹.

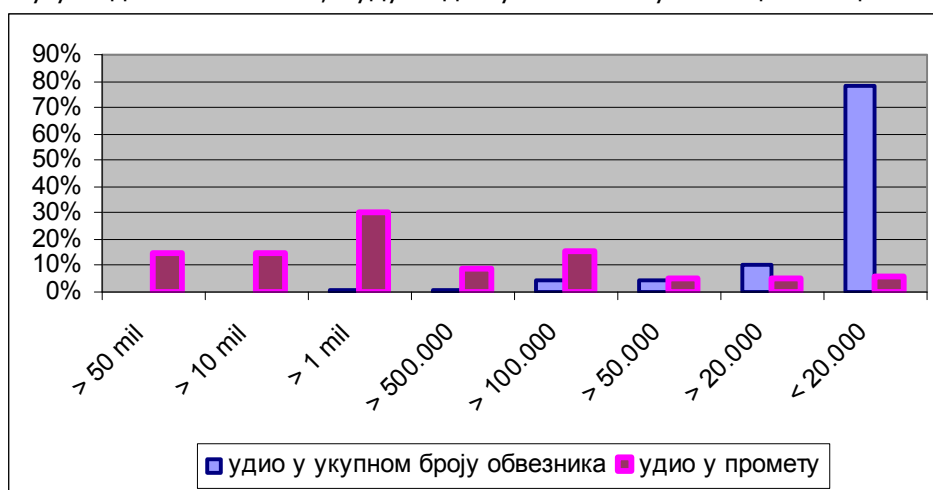
Увођење прага за регистрацију обвезника за ПДВ-е производи позитивне и негативне импликације код обију страна – државе (пореске администрације) и обвезника, а и на економски систем у цјелини. Негативни ефекти се огледају у сљедећем:

- држава се одриче прихода од ПДВ-а који би се прикупили на опорезиви промет предузећа и преузетника чији промет се налази испод прага за регистрацију,
- обвезници се одричу позитивних економских ефеката пословања у систему ПДВ-а на добит, будући да пословањем изван система ПДВ-а улазни ПДВ-е из набавки постаје трошак пословања чиме се смањује добит,
- каскадни ефекат ПДВ-а скривеног у улазним трошковима се у великом броју случајева преваљује на наредне фазе промета, уз двоструко опорезивање ПДВ-ом уколико су купци обвезници ПДВ-а. То све доводи до ланчаног пораста продајних цијена, што неповољно утјече на општи ниво цијена, конкурентност компанија и социјални положај потрошача-крајњих купаца.

¹ Закон о ПДВ-у у БиХ обвезује мале обвезнике да од момента регистрације за ПДВ остану у статусу обвезника најмање 5 година.

Међутим, приликом одређивања прага за опорезивање врло често се владе земаља воде фискалним ефектима, у виду повећаних прихода, занемарујући укупне трошкове које администрирање већег броја обвезника доноси пореској администрацији. Због минорних фискалних ефеката земље у развоју су у прошлости врло често игнорисале препоруке ММФ-а у вези висине прага опорезивања, што се у наредним годинама показало катастрофално по прикупљене приходе². Наиме, повећавање броја обвезника захтијева додатне ресурсе у пореским администрацијама, људске, материјалне, финансијске, како би се основне функције могле одржавати (регистрација и комуникација с обвезницима, обрада пријава, контроле и инспекције). Најчешће повећан број обвезника због економске неразвијености, фискалних дефицита и презадужености није могао бити праћен адекватним финансирањем пореских администрација, што је водило ка губљењу фокуса у активностима. Умјесто да се ресурси усмјере ка обвезницима који уплаћују већину прихода долазило је до нерационалне употребе ресурса на мале обвезнике који мало доприносе укупним фискалним ефектима. Тиме је створен простор за слабљење финансијске дисциплине код великих обвезника, као и простор за пореске преваре код малих обвезника који могу да повлаче улазни ПДВ-а и да у догледно вријеме "нестану", знајући да пореска администрација нема ресурса за контролу обвезника. Крајњи резултат је угрожавање прихода буџета држава.

Према истраживањима ММФ-а у земљама у развоју установљено је као законитост да велики дио прихода од ПДВ-а уплаћује мали проценат обвезника, у правилу 90% прихода од ПДВ-а уплати 10% обвезника³. Исто правило вриједи и за развијене. Тако, и поред високог прага за опорезивање 76% свих обвезника у В. Британији уплати само 7% прихода⁴. Слично истраживање прије увођења ПДВ-а је спроведено у БиХ од стране ЕУ-САФАО. Процјене висине прага опорезивања урађене су, између осталог и на темељу података о броју обвезника у систему пореза на промет у 2003.г. и промету који су остварили. Обвезници у груписани према висини промета. Добијени резултати су јако занимљиви и за оцјену данашњих приједлога око смањивања прага за регистрацију за ПДВ-е. Према тим истраживањима 11% обвезника изнад 50,000 КМ промета је уплаћивао 90% прихода од пореза на промет (Графикон 1), док је само 1% обвезника је уплаћивало 30% прихода од пореза на промет. Не треба занемарити чињеницу да је истраживање било ограничено само на једнофазни порез на промет, те да тих 1% компанија имају огроман значај за фискалне приходе који су у надлежности УИО, будући да су и велики увозници и акцизни обвезници.



Графикон 1: Дистрибуција промета обвезника пореза на промет у БиХ
(Извор: калкулација САФАО, 2004)

² Више о томе: Ebrill L., Keen M., Bodin J-P, Summers V., "The Modern VAT", IMF, Washington, 2001, p. 119.

³ Ibid. p. 178.

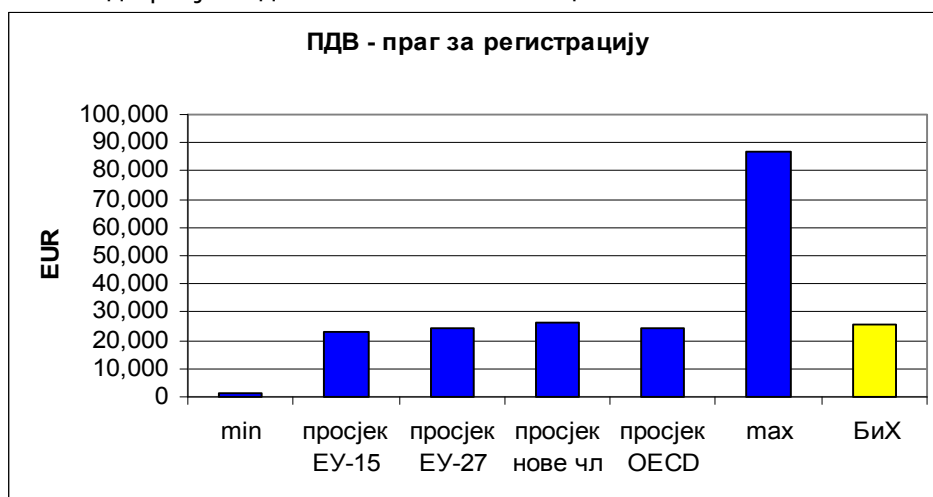
⁴ Више о томе: Tait A. A., "Value Added Tax, International Practice and Problems", IMF, Washington, 1988, p. 117.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Често се неоправдано сматра да одређивање прага за опорезивање представља искључиво интерес државе. Тако владе приликом сагледавања трошкова и користи у свези са одлуком о висини прага за регистрацију за ПДВ разматрају само трошкове администрирања додатним обвезницима које сноси држава, занемарујући трошкове обвезника. Трошкови обвезника који настају у свези поштивања прописа из сфере опорезивања ПДВ-ом значе потрошњу за укупну економију због преусмјеравања ријетког ресурса – капитала изван профитабилних пласмана или додатног инвестирања. Трошкови малих обвезника, поготово ако их има велики број, могу имати значајне економске импликације на пословање компанија, инвестирање и висину прихода од пореза на добит или доходак. Из тог разлога израчун оптималног прага за регистрацију захтијева сагледавање укупних трошкова, без обзира која страна их сноси.

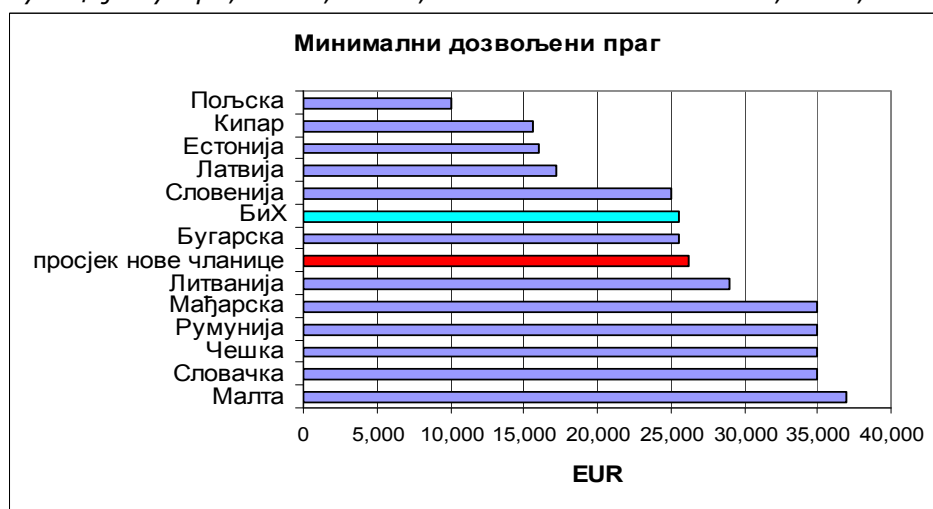
ПДВ праг за регистрацију у БиХ и паралела са ЕУ

Поредећи праг за регистрацију за ПДВ у БиХ са осталим чланицама ЕУ може се извести закључак да БиХ има праг за регистрацију за ПДВ нешто виши од просјека ЕУ (Графикон 2), али је нешто нижи од просјека дванаест нових чланица.



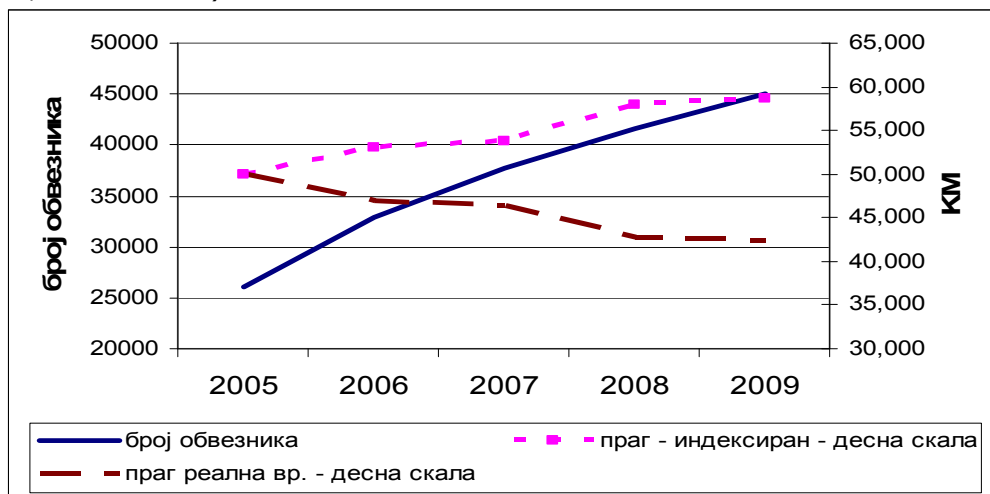
Графикон 2: Праг за регистрацију за ПДВ, ЕУ, OECD, БиХ

(Извор: калкулације аутора; OECD, 2006; International VAT Monitor, IBFD, Амстердам, 2008)



Графикон 3: Минимални дозвољени праг за регистрацију за ПДВ у ЕУ

На нивоу ЕУ није прописан заједнички минимални праг за регистрацију за ПДВ-е будући да постоје различита схватања дефиниције мале фирме. Директивом ЕУ је прописан минимални дозвољени праг за 18 чланица које су приступиле ЕУ у каснијим фазама (Графикон 3). Поредећи просјечни минимални праг у нових 12 чланица са прагом у БиХ може се закључити да је праг у БиХ близу просјека. Не треба изгубити из вида да је праг у БиХ од КМ 50,000 утврђен још 2005.г., а да је од тада прошло неколико година, од којих су неке, попут 2006.г. и 2008.г. биле обиљежене значајном стопом инфлације. Будући да законом није дефинирана индексација очигледан је закључак да је праг за регистрацију реално обезвријеђен (Графикон 4, десна скала).



Графикон 4: Праг за регистрацију у БиХ

(Извор: подаци о УИО, CPI – Дирекција за економско планирање, калкулације аутора)

Повећавање цијена инпута пословни субјекти су најчешће преваљивали на купце, повећавајући продајне цијене добара и услуга. Из ове констатације произилази сљедећи закључак да је велики број обвезника који је 2005.г. имао промет испод 50,000 КМ и без официјаног повећавања прага, тијekom протеклих година номиналним растом прихода, дошао под удар законске обавезе да се регистрирају за ПДВ. Да је то тако показује константан раст броја обвезника, који је са почетних 32,000 повећан на преко 45,000 (Графикон 4, лијева скала). Временом, уколико не дође до повећања прага, све већи број обвезника ће испунити минимални износ промета потребан за регистрацију за ПДВ-е и тиме ће и без измјена Закона о ПДВ-у постати обвезници ПДВ-а. Уколико се број обвезника не повећа у очекиваној мјери потребно је предузети административне мјере да се такви обвезници регистрирају за ПДВ-е. Будући да због децентрализованог устроја УИО нема ингеренција над наплатом директних пореза у БиХ потребно је успоставити систем размјене података између УИО и пореских управа ентитета и Дистрикта чији обухват регистрације је много већи него УИО и који имају увид у висину промета привредних субјеката. Контрола процеса фискализације је једна од извора информација о обвезницима који нису регистровани за ПДВ, а чији годишњи опорезиви промет прелази праг за регистрацију. У претходном тексту закључено је да користи од укључивања малих фирми могу бити занемариве, док трошкови поштивања ПДВ прописа могу бити екстремно високи за ове обвезнике у односу на промет. У вријеме економске кризе било који додатни порески терети могу да угрозе пословање малих фирми, што може бити штетно по цијелу економију. Из тог разлога неке земље, попут Пољске, су одлучиле да повећају праг за опорезивање како би фирме које послују на граници промета за регистрацију ослободиле трошкова поштивања пореских прописа⁵.

⁵ Половином октобра 2009. Вијеће ЕУ је одобрило повећање прага за регистрацију за ПДВ-е у Пољској. Од 1.1.2010. праг за опорезивање у Пољској ће бити повећан са минимално дозвољених EUR 10,000 на EUR 30,000. Нова висина Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Динамика кретања увоза као и прихода од акцизне обавезе на безалкохолна пића са освртом на правни оквир у БиХ и у ЕУ

(припремио: Александар Ескић, Макроекономиста у Одјељењу)

Увод

У наставку анализирамо карактеристике прихода од акциза на безалкохолна пића; домаћа и увозна акциза као и важећи правни оквир који уређује ову област. У првом реду користили смо количину и вриједност, као и просјечну цијену увезених безалкохолних пића. Ово нам говори о кретању расположивог дохотка који се одваја за ову намјену у Босни и Херцеговини. Исто тако, приказали смо темпо и динамику кретања прихода од акцизне обавезе на ове производе и то по компонентама; увозна и домаћа акциза као и квартално гдје смо пробали приказати и сезонски карактер потрошње ових производа а посљедично и прихода ове врсте. Овдје напомињемо да се обрачун акцизне обавезе врши према количини испрометованих безалкохолних пића. Управо због тога имамо поклапање кривуља које осликавају тренд кретања количине ових производа као и акцизне обавезе. У другом дијелу представљамо основне контуре домаћег законодавства који регулирају акцизне обавезе на промет ових производа.



увозна акциза	Q1	Q2	Q3	Q4
2006	100	100	100	100
2007	108	107	124	100
2008	123	124	135	114
2009	125	129	115	

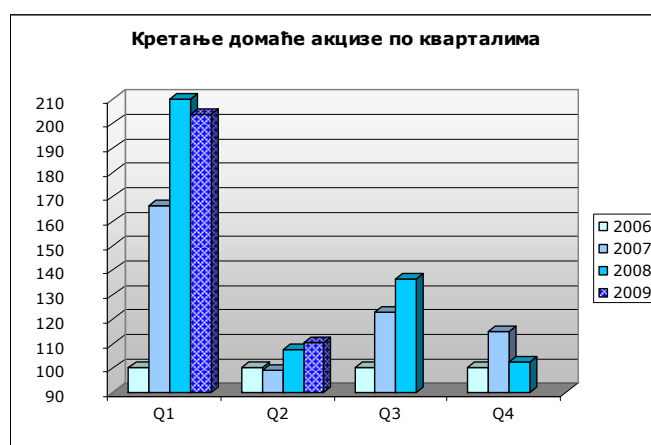
Као што се може видјети на горњем графикону, увозна акциза на безалкохолна пића биљежи раст у односу на базну 2006. годину. Исто тако, примјетно је да се увозна акциза понаша различито анализирајући њено кретање квартално. Овдје смо искључиво анализирали темпо и смјер кретања увозне акцизе. Дакле, посматрано по кварталима, увозна акциза на безалкохолна пића биљежи константан раст у првом и другом кварталу посматраног периода 2006 – 2009. Истовремено, констатујемо да долази до успоравања раста тако имамо да је у првом кварталу индекс раста увозне акцизе за 2008. годину износио 123 у односу на први квартал базе 2006. године док је овај индекс за први квартал 2009. године имао вриједност 125. Други квартал карактерише исти смјер кретања са нешто израженијом динамиком тако да је индекс раста увозне акцизе на безалкохолна пића за 2008. годину имао вриједност 124

прага остаје на снази до 31.12.2012.г. или до усвајања нове директиве којом ће се регулисати минимална висина прага за регистрацију за ПДВ у ЕУ.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
 Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

да би у 2009. години износио 129. Трећи квартал, као појединачно најзначајнији у смислу потрошње безалкохолних пића, карактеришу значајне осцилације индекса промјене увозне акцизе. Вриједност овог индекса износи за 2008. годину износи 135, што представља максимум за посматрани период, док је вриједност овог индекса за 2009. годину пала на 115 што представља значајно смањење у односу на претходну годину, али и годину раније (2007). Четврти квартал има неке своје специфичности тако да имам непромијењен темпо раста у 2007. години у односу на базну 2006. годину, а потом индекс раста биљежи скок и зауставља се на вриједности 114 за 2008. годину.

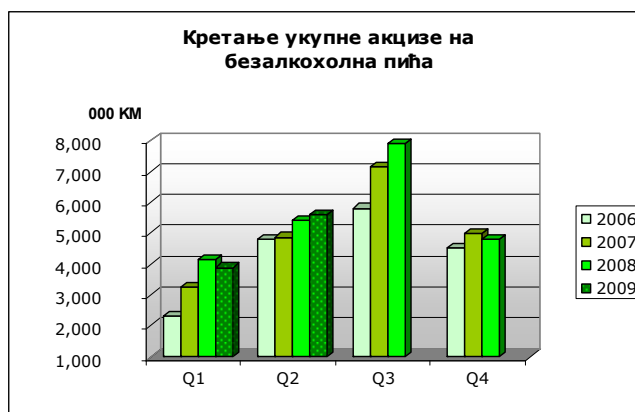
Ако пробамо довести у везу кретање домаће потрошње у БиХ за 2009. годину и пројекције за наредну 2010. годину, кретање увоза до краја ове године као и пројекције за наредну, евидентно смањење нето финансирања у сектору домаћинства, можемо претпоставити да вриједност индекса раста увозних неће расти, већ ће се прије кретати унутар граница достигнутих за 2007. и 2008. годину.



домаћа акциза	Q1	Q2	Q3	Q4
2006	100	100	100	100
2007	166	99	123	115
2008	226	107	136	102
2009	204	110	124	

Посматрајући темпо и динамику кретања домаће акцизе на безалкохолна пића, први квартал је карактеристичан по томе што ту имамо изражен најснажнији пораст ове врсте акцизе иако је његово учешће је веома скромно у укупној акцизи у апсолутном износу. Вриједност индекса раста у 2008. години износи 226 у односу на базну 2006. годину да би потом вриједност овог индекса пала на вриједност за 2009. годину пала на 204. У другом кварталу вриједност индекса се креће у границама +/- 10% у посматраном периоду у односу на базну годину. У трећем кварталу имам веома израчен пораст овог индекса закључно са 2008. годином гдје достиже вриједност 136, да пи потом услиједио пад у 2009. години на вриједност 124 што је приближно нивоу из 2007. године. Четврти квартал карактерише промјенљиво кретање тако да, послје снажног раста у 2007. години, имам вриједност овог индекса за 2008. годину од свега 102. Аналогно квалитативној анализи у претходном одјељку када смо говорили о увозној акцизи, можемо довести у везу кретање домаће акцизе са кретањем запослености/незапослености, просјечне плате, структуре индивидуалног/породичног буџета расположивог за задовољавање ових потреба, као и посљедица неповољних економских кретања која су почела у четвртном кварталу претходне године и трају до данас.

Ако покушамо пројигирати кретање ове врсте акцизе у наредном периоду, морамо узети у обзир и очекивана кретања кључних макроекономских и микроекономских параметара као и перцепцију јавности/потрошача о извјесности таквих пројекција. Полазна хипотеза за будуће анализе може гласити да домаћа безалкохолна пића конзумирају углавном потрошачи са скромнијим примањима, а управо они су били највише изложени неповољним кретањима у привредној арили, као и неоптимистичним процјенама у погледу будући кретања, и коначно били су приморани да изврше свеобухватно реструктурирање својих расхода.



укупно акциза	Q1	Q2	Q3	Q4
2006	2,320,901	4,788,662	5,811,392	4,529,649
2007	3,244,807	4,876,619	7,169,861	4,992,261
2008	4,161,766	5,423,537	7,892,234	4,805,657
2009	3,892,391	5,596,237	7,025,515	

Представљајући горњу табелу и припадајући графикон о кретању укупне акцизе на безалкохолна пића на кварталној основи, желимо да прикажемо сезонски карактер потрошње ових производа као и укупне акцизе која се обрачунава по том основи. Износ ове врсте акцизе је најнижи у првом кварталу док свој максимум достиже у трећем кварталу. Што се тиче кварталне динамике кретања укупне акцизе, видимо да је висина укупне акцизе биљежила раст до четвртог квартала 2008. године да би потом износ акцизе почео да опада у поређењу са претходним периодом са изузетком другог квартала текуће године. Многи фактори су утицали на то, неке од њих смо претходно навели, али свакако најзначајнији међу њима су генерално смањена куповна моћ потрошача као и смањене порције индивидуалних/породичних буџета за ову намјену. Управо због тога можемо очекивати још скромнији допринос ове врсте акцизе у укупним акцизним приходима тј. приходима од индиректних пореза у периодима који су испред нас.

Преглед динамике кретања увезене количине и вриједности безалкохолних пића⁶

Са графикона јасно видимо да се количина као и вриједност увезених безалкохолних скоро удвостручила у периоду `04 - П1 `09. У односу на базну годину, вриједност је расла нешто брже током периода `06 – П1 `09. Током претходног периода примјећујемо да је количина расла брже од вриједности.

⁶ *Методологија:* у анализи смо користили расположиве податке који се односе на период од 2003 – до П1 2009. године (прво полугодиште). Такође смо се определијели за кориштење базних индекса са базном годином у 2006. години како бисмо боље нагласили смјер и интензитет кретања посматраних појава. Исто тако, потребно је нагласити да су поређења вршена у односу на исти период претходне године (нпр. цијела 2008. година у односу на 2007. годину као и П1 2009. године (прво полугодиште) у односу на П1 2008. године.

На десној скали пратимо кретање јединичне цијене увезених безалкохолних пића представљене црвеном линијом. Цијена се креће силазном путањом са нивоа од 1.1 КМ/кг до износа од 1.0 КМ/кг. Другим ријечима јединична цијена се смањила за приближно 10%.



	2003	2004	2005	2006	2007	2008	П1 09
количина	78.8	66.2	75.8	100.0	119.3	132.5	135.7
вриједност	90.3	72.8	78.3	100.0	119.2	135.4	138.0
просјечна цијена	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0

Свакако да овај графикон који представља увезену количину и вриједност безалкохолних пића кореспондира са претходним графиконом који представља увозну акцизу на безалкохолна пића обзиром да се акцизна обавеза обрачунава искључиво на количину. Истовремено, напомињемо да смо за увезене количине и вриједност безалкохолних пића имали податке за првих 6 мјесеци док смо код акцизе на увозне производе имали податке за првих 9 мјесеци. На основу података о наплаћеној акцизи у трећем кварталу текуће године као и процјена за четврти квартал, можемо закључити да ће се и подаци о увозу разликовати од постојећих који се односе на првих 6 мјесеци тј. да ће количина па и вриједност бити на нивоу (или нешто испод) прошлогодишњег.

Преглед домаћег правног оквира

Нови Закон о акцизама, који се примјењује од 01.07.2009. године, дефинише безалкохолна пића који су предмет акцизне обавезе као и безалкохолна пића који не спадају у ову категорију. Тако имамо дефиницију безалкохолних пића који су предмет опорезивања у смислу овог закона као освјежавајућа безалкохолна пића од воћног сока, воћне базе, биљних екстраката, житарица и сурутке, умјетна освјежавајућа безалкохолна пића и нискоенергетска освјежавајућа безалкохолна пића. Изузето у смислу овог закона су:

- природне минералне, газиране и негазиране воде, изворске домаће и увозне воде и стоне воде;
- 100% природни сокови од воћа и поврћа и њихових мјешавина;
- сокови од воћа и поврћа, те мјешавине истих, са или без додатке воде, са или без додатог шећера, са или без додатог конзерванса, са или без ЦО₂, са или без умјетних боја, са или без умјетних арома и других умјетних додатака, са стварним и декларисаним удјелом 50% и више воћа и/или поврћа у сувој твари;
- сирупи, прашци и пастиле намијењени за припрему безалкохолних пића разблаживањем у води.

Висина акцизне обавезе на безалкохолна пића која су предмет опорезивања износи 0.10 КМ и није се мијењала у односу на претходно законско рјешење. Дана 05.11.2008. године ступио је на снагу Правилник о воћним соковима, воћним нектарима и сличним производима (Службени гласник БиХ 87/08). До наведеног датума примјењивао се Правилник о квалитету производа од воћа, поврћа и печурки и пектинских производа (Службени лист СФРЈ 1/79,

20/89, 39/89 и 74/90). Компаративним упоређивањем дефиниција одређених појмова-термина, који се односе на производе од воћа (воћне сокове) у поменутих правилницима, може се закључити да је дошло до значајних измјена. У даљем тексту дате су нове дефиниције воћног сока и воћног нектара-производа од воћа који је новим Правилником изузет као посебна категорија.

Како разликовати воћне сокове и воћне нектаре од осталих безалкохолних пића?

Воћни сок је производ механичке прераде једне или више врста здравог, технолошки зрелог, свјежег или охлађеног воћа које није ферментирало. Боја, арома, окус и мирис воћног сока требају бити својствени воћу од којег је сок произведен. Арома, пулпа и честице воћног ткива који су били издвојени током прераде могу бити враћени истом соку. Према Правилнику о квалитету производа од воћа, поврћа и печурки и пектинских препарата производ добијен механичком прерадом здравог, технолошки зрелог воћа, који није ферментисан, носио је назив `матични воћни сок`. Бистри, мутни и кашасти воћни сок који није разријеђен водом нити заслађен, могао се декларисати као `природни воћни сок`.

Воћни нектар је производ с додатком воде и шећера и/или меда (у количини до 20% у односу на укупну масу готовог производа) воћном соку, воћном соку из концентрата, концентрисаном воћном соку, дехидрираном или воћном соку у праху, воћној кашу, концентрованој воћној кашу или смјеси ових производа. Минимални удио воћног сока у воћном нектару може бити од 25% до 50% зависно од врсте воћа. Тако, на примјер, нектар од црне рибизле треба имати минимално 25% удјела воћног сока црне рибизле, нектар вишње минимално 35% воћног сока вишње, нектар малине минимално 40% воћног сока малине, а нектар јабуке, наранџе и сл. треба имати најмање 50% воћног сока називног воћа. Воћни нектар није воћни сок него производ с високим удјелом воћног сока. Правилник о квалитету производа од воћа, поврћа и печурки и пектинских препарата није познавао појам `воћни нектар` и ова врста производа од воћа је била дефинисана као `воћни сок`.

Посебна правила декларисања воћног сока и нектара, начин разликовања:

- ако производ потиче од само једне врсте воћа, ријеч `воће` или `воћни` замјењује се именом воћа или је назив попраћен описом који не садржи ријеч `воће` (нпр. наранџин сок или концентрисани сок произведен од наранџи).
- осим назива производа воћни сокови којима је додан шећер у сврху заслађивања, морају носити опис `заслађен` или `с доданим шећером/шећерима` иза којег се наводи максимална количина доданог шећера, рачунатог као суха материја и израженог у г/л готовог производа.
- за воћне нектаре на декларацији треба навести минимални удио воћног сока, воћне каше или смјесе тих састојака, ријечима `удио из воћа: најмање ...%`. Овај податак се мора налазити у истом видном пољу као и назив производа.

Закључак

Што се тиче импликација потрошње ове врсте производа на приходе од индиректних пореза, не само акциза, можемо закључити да ће се даље смањивати приход од царина према преузетим уговорним обавезама са земљама Европске уније (Привремени споразум – Споразум о асоцијацији и придруживању) као и према Уговору о слободној трговини са земљама потписницама СЕФТА-е. Даље, смањење јединичне цијене би могло да утиче на смањен приход од ПДВ-а по основу промета ових производа. Дакле, смањењем количине потрошње ових производа долази до вишеструког губитка прихода од индиректних пореза, а не само прихода од акцизне обавезе. Логично је да смањем потрошње домаћинства долази, смањеним индивидуалних/породичних буџета долази и до смањења потрошње ове врсте производа. Не треба занемарити да управо због оваквог развоја трпи сектор угоститељства и

туризма. Поставља се питање шта држава може да учини како би заштитила њихову позицију. Најновија рјешења овог проблема у Европској унији иду ка томе да се ове дјелатности подвргну посебном режиму примјене редуцираних стопа ПДВ-а што је и садржано у Директиви 2009/47/ЕС што представља допуну Директиве 2006/112/ЕС која регулише област снижених стопа пореза на додатну вриједност. Ова чињеница има своју вриједност не само у погледу начина одговора власти на настале околности, већ и у томе да су власти препознале и анализирале проблем, креирали одговор и претходно детаљно, колико је то било могуће, анализирали укупне ефекте овакве политике. Привреда Босне и Херцеговине заједно са становништвом се суочава са проблемима насталим, између осталог, услијед економског дебаланса на свјетском нивоу и стрпљиво прижељкује адекватан одговор како би побољшали своју позицију. Претпоставке за овакав потез су одговорне власти на свим нивоима спремне да заједничким снагама испоруче нова рјешења за боље сутра.

Консолидовани извјештаји

(припремила: Мирела Кадић, помоћник за истраживачки рад)

Табела 1. (Консолидовани извјештаји: БиХ: ентитети, ЈР)

Консолидовани извјештај укључује:

- приходе од индиректних пореза које прикупља Управа за индиректно опорезивање на Јединствени рачун,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за сервисирање спољног дуга,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за финансирање Брчко Дистрикта, кантона, општина и Дирекција за путеве,
- приходе буџета Босне и Херцеговине са Јединственог рачуна УИО,
- приходе и расходе буџета Федерације БиХ,
- приходе и расходе буџета Републике Српске.

Табела 2. (Консолидовани извјештаји: БиХ: држава, ентитети, Брчко Дистрикт, кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- приходе и расходе буџета БиХ
- приходе и расходе буџета Брчко Дистрикта
- приходе и расходе буџета РС
- приходе и расходе буџета ФБиХ
- приходе и расходе буџета кантона

2. У извјештај је укључена амортизација спољног дуга

3. Процијењени су подаци за В мјесец Босанско-подрињског кантона

Табеле 3.1. – 3.2. (Консолидовани извјештаји: кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- Приходе и расходе буџета кантона
- Приходе и расходе буџета припадајућих општина

БиХ: ентитети и ЈР, I-VIII, 2009.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Q1	Q2	Q3	Ukupno
1	Текући приходи	384,6	359,4	402,3	417,5	426,9	445,6	499,0	449,4	1146,3	1290,0	948,3	3384,6
11	Порески приходи	367,0	337,2	370,4	392,8	380,0	387,7	441,6	422,0	1074,6	1160,5	863,6	3098,7
111	Индиректни порези (и средства са ЈР)	351,7	316,9	322,8	335,6	355,0	365,1	420,0	397,7	991,4	1055,7	817,8	2864,9
	ПДВ	254,3	209,2	191,4	213,1	222,7	235,1	255,8	239,8	654,9	670,9	495,7	1821,5
	ПДВ на увоз	126,3	151,9	174,9	177,3	161,5	178,3	182,6	165,6	453,0	517,1	348,2	1318,3
	ПДВ обавеза према ПДВ пријавама	168,1	109,4	106,1	100,2	117,5	116,8	124,4	136,5	383,6	334,6	260,8	979,0
	ПДВ према аутоматском разрезу од стране УИО	0,0	0,0		0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
	ПДВ једнократне уплате	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,4	0,3	1,2
	Остало	2,6	1,9	2,3	1,6	1,7	1,8	2,4	1,7	6,9	5,2	4,1	16,1
	Поврат ПДВ	-42,8	-54,4	-92,0	-66,3	-58,2	-61,9	-53,7	-64,1	-189,2	-186,3	-117,8	-493,3
	Царине	22,3	27,7	33,2	32,4	27,9	28,5	29,7	27,6	83,2	88,8	57,3	229,2
	Порез на промет	0,4	0,7	0,6	1,0	0,6	0,5	0,7	0,5	1,7	2,1	1,2	5,0
	Акциза	61,7	65,4	81,8	71,5	84,9	89,7	104,9	98,2	209,0	246,0	203,1	658,1
	Увозни пр.	49,1	44,2	55,9	45,4	53,4	57,6	74,0	62,4	149,2	156,3	136,4	441,9
	У земљи	12,6	21,2	25,9	26,1	31,5	32,1	30,9	35,7	59,8	89,7	66,7	216,2
	Путарина	12,0	13,3	15,4	16,7	17,9	10,7	27,5	30,3	40,7	45,4	57,7	143,8
	Остало	1,0	1,1	1,3	1,4	1,5	1,4	1,8	1,8	3,4	4,2	3,6	11,3
	Остали поврати	-0,2	-0,5	-0,8	-0,4	-0,5	-0,9	-0,4	-0,4	-1,5	-1,8	-0,8	-4,0
112	Директни порези	15,3	20,3	47,5	57,2	25,0	22,6	21,6	24,3	83,1	104,8	45,9	233,8
	Порези на доходак и добит	14,2	18,6	45,7	56,0	24,0	21,6	20,4	23,1	78,5	101,6	43,5	223,6
	Остали порески приходи	1,1	1,7	1,8	1,1	1,0	1,1	1,2	1,2	4,6	3,2	2,4	10,2
12	Непорески приходи	16,0	21,9	31,5	24,5	46,8	57,2	56,8	27,2	69,4	128,4	84,1	281,9
13	Остали приходи	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,5	0,1	0,0	0,2	0,6	0,2	0,9
14	Донације/Грантови	0,7		0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	1,0
15	Трансфери виших нивоа	0,8	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,4	0,1	1,2	0,5	0,5	2,2

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Q1	Q2	Q3	Укупно
2	Текући расходи	311,6	374,2	396,9	437,7	419,7	468,3	468,4	426,2	1082,7	1325,6	894,6	3302,9
21	Текући издаци	56,3	80,3	82,0	88,0	86,3	107,0	65,4	81,5	218,6	281,3	146,9	646,8
211	Плате и накнаде	53,0	72,7	72,4	72,9	73,2	91,8	50,4	69,8	198,1	238,0	120,2	556,3
212	Издаци за материјал и услуге	3,4	7,6	9,6	15,1	13,1	15,2	14,9	11,7	20,5	43,3	26,6	90,5
22	Грантови /Социјални трансфери/Субвенције	17,4	55,4	69,6	86,9	81,6	74,6	106,7	66,0	142,4	243,1	172,7	558,2
23	Плаћање камате	0,7	9,1	13,1	2,2	20,2	23,5	3,0	14,0	22,8	45,9	16,9	85,6
24	Остали издаци/потрошња/трансфери	1,0	20,6	21,6	24,4	21,8	28,3	27,0	21,1	43,2	74,5	48,1	165,8
25	Трансфери са ЈР	216,8	200,8	176,8	210,9	188,0	213,1	243,1	224,8	594,4	612,0	468,0	1674,4
	Од чега: Буџет БиХ	52,3	60,7	62,2	62,2	56,5	62,2	65,0	59,3	175,2	180,8	124,3	480,3
	Од чега: ФБиХ кантони/општине/Дирекција за цесте	124,0	110,9	84,1	115,4	99,0	113,6	138,2	126,6	319,0	328,0	264,8	911,8
	Од чега: РС/градови/општине/ЈП „Путеви РС“	29,8	20,0	21,3	23,5	22,2	26,5	28,1	27,2	71,1	72,2	55,3	198,6
	Од чега: Брчко	10,6	9,2	9,2	9,8	10,3	10,9	11,9	11,7	29,1	31,0	23,5	83,6
27	Трансфери кантонима, општинама и градовима	18,7	7,5	33,6	22,7	22,6	21,8	22,6	18,5	59,8	67,1	41,2	168,0
28	Нето позајмљивање*	0,7	0,5	0,2	2,6	-0,7	-0,1	0,5	0,4	1,4	1,8	0,9	4,1
3	Нето набавка нефинансијских средстава	0,3	9,7	10,8	5,7	5,6	7,8	5,2	6,1	20,9	19,0	11,3	51,2
4	Владин суфицит (+)/дефицит(-) (1-2-3)	72,6	-24,5	-5,4	-25,8	1,6	-30,4	25,4	17,0	42,7	-54,6	42,5	30,5
5	Нето финансирање**	-0,63	-0,40	15,96	97,48	154,84	-19,36	372,96	-163,71	14,9	233,0	209,3	457,1

Табела 1.

БиХ: БиХ, ентитети, БД, кантони, I-VII, 2009.

	2009	I	II	III	IV	V	VI	VII	Ukupno
1	Приходи (11+12+13+14)	361.428.773	384.787.981	439.503.843	577.438.561	450.466.367	493.422.184	488.214.997	3.195.262.706
11	Приходи од пореза	319.298.953	340.213.980	383.291.493	401.195.094	378.019.476	371.096.110	401.741.508	2.594.856.615
	Порези на доходак и добит	23.185.593	39.045.333	76.485.845	103.317.370	53.990.200	43.046.132	46.990.253	386.060.727
	Порез на имовину	2.616.954	2.550.559	1.618.842	1.547.039	1.591.952	1.682.943	1.797.932	13.406.221
	Приходи од индиректних пореза	292.781.079	297.423.279	304.253.151	294.137.097	319.854.295	324.343.011	351.992.402	2.184.784.313
	Остали порези	715.327	1.194.809	933.655	2.193.589	2.583.030	2.024.024	960.921	10.605.355
12	Непорески приходи	37.355.275	42.477.553	55.144.550	173.230.120	70.476.578	109.853.520	83.006.132	571.543.728
13	Грантови	4.750.762	1.956.955	1.013.242	2.949.876	1.958.317	11.988.811	3.331.858	27.949.821
14	Остали приходи	23.784	139.492	54.558	63.471	11.996	483.742	135.498	912.541
2	Расходи (21+22+23)	313.091.145	361.506.797	442.653.419	454.477.816	454.295.806	518.706.508	448.056.191	2.992.787.682
21	Текући издаци	311.226.693	356.941.573	438.580.864	445.529.991	448.643.558	512.384.611	440.198.256	2.953.505.545
	Бруто плате и накнаде	195.666.838	221.839.913	222.760.579	220.823.658	223.361.047	280.372.442	181.915.288	1.546.739.764
	Издаци за материјал о услуге	23.118.824	33.176.712	38.223.804	44.617.742	42.118.488	70.350.795	39.629.858	291.236.223
	Грантови	91.022.478	92.749.996	164.423.265	177.818.537	162.916.572	137.345.945	215.378.500	1.041.655.294
	Издаци за камате и остале накнаде	1.418.553	9.174.952	13.173.216	2.270.053	20.247.451	24.315.429	3.274.609	73.874.265
22	Остали расходи	1.280.520	4.127.522	4.129.946	6.541.133	6.544.775	6.528.415	6.806.797	35.959.109
23	Нето позајмљивање*	583.932	437.702	-57.391	2.406.692	-892.527	-206.518	1.051.138	3.323.028
3	Нето набавка нефинансијских средстава	7.432.265	9.851.371	14.850.461	11.093.544	16.892.610	31.615.981	14.945.365	106.681.597
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	40.905.364	13.429.813	-18.000.038	111.867.201	-20.722.048	-56.900.305	25.213.441	95.793.427
5	Нето финансирање**	-1.284.777	-640.935	15.568.201	100.858.810	154.684.991	-24.366.718	373.000.897	617.820.469

Табела 2.

Босанско-подрињски кантон, I-VI, 2009.

	2009	I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2009	I-VI 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	2.516.509	2.478.733	2.231.419	3.298.174	3.666.737	2.602.777	7.226.661	9.567.688	16.794.349	21.590.401
11	Приходи од пореза	2.141.951	1.973.848	1.900.398	2.680.304	2.175.842	2.244.316	6.016.198	7.100.462	13.116.659	15.850.561
	Порези на доходак и добит	165.920	98.254	64.954	694.777	231.349	253.069	329.128	1.179.194	1.508.322	1.767.363
	Порез на имовину	30.880	23.956	11.004	22.316	14.880	20.703	65.841	57.899	123.740	341.880
	Индириктни порези	1.942.462	1.851.298	1.823.950	1.963.076	1.929.482	1.970.398	5.617.709	5.862.956	11.480.666	13.672.951
	Остали порези	2.689	341	490	135	131	146	3.520	412	3.932	68.367
12	Непорески приходи	296.728	248.296	252.575	498.658	545.462	256.576	797.599	1.300.696	2.098.295	2.017.123
13	Грантови	76.252	254.423	76.491	112.147	940.932	96.422	407.166	1.149.501	1.556.667	3.665.997
14	Остали приходи	1.578	2.165	1.955	7.065	4.502	5.463	5.698	17.029	22.727	56.720
2	Расходи (21+22+23)	2.932.191	2.961.305	3.288.815	3.069.889	3.797.848	3.286.887	9.182.312	10.154.624	19.336.936	18.950.758
21	Текући издаци	2.933.057	2.961.626	3.289.178	3.070.531	3.797.848	3.287.208	9.183.862	10.155.587	19.339.448	18.953.159
	Бруто плате и накнаде	1.656.581	2.077.436	1.825.636	1.872.409	1.787.438	1.815.646	5.559.653	5.475.493	11.035.146	10.632.431
	Издаци за материјал о услуге	339.204	360.786	485.728	326.598	371.758	325.792	1.185.719	1.024.149	2.209.868	2.498.118
	Грантови	875.438	522.065	976.499	868.381	1.637.258	1.144.709	2.374.002	3.650.348	6.024.350	5.806.367
	Издаци за камате и остале накнаде	61.834	1.339	1.315	3.143	1.394	1.060	64.488	5.597	70.085	8.047
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.196
22	Нето позајмљивање*	-866	-321	-363	-642	0	-321	-1.550	-963	-2.512	-2.401
3	Нето набавка нефинансијских средстава	42.336	29.056	108.165	129.331	45.605	283.427	179.558	458.363	637.920	791.267
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	-458.019	-511.629	-1.165.561	98.953	-176.715	-967.537	-2.135.209	-1.045.299	-3.180.508	1.848.376
5	Нето финансирање**	-180.889	0	-14.968	-14.279	-15.274	-13.632	-195.858	-43.185	-239.043	-191.581

Табела 3.1.

Посавски кантон, I-VIII, 2009.

	2009	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII 2009	I-VIII 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	2.910.075	2.046.434	2.669.607	3.072.257	4.071.836	2.525.487	3.155.825	2.781.812	23.233.333	29.315.494
11	Приходи од пореза	2.136.462	1.681.150	2.059.492	2.541.017	2.073.835	2.078.148	2.607.767	2.298.482	17.476.352	21.514.371
	Порези на доходак и добит	146.828	136.598	379.781	742.126	305.884	277.011	260.996	171.451	2.420.673	2.554.751
	Порез на имовину	50.711	33.473	24.064	34.033	29.860	57.063	60.253	44.315	333.771	341.238
	Индириктни порези	1.921.038	1.494.251	1.639.368	1.759.756	1.734.110	1.741.539	2.282.614	2.076.824	14.649.499	18.240.247
	Остали порези	17.885	16.828	16.280	5.103	3.982	2.535	3.905	5.891	72.409	378.135
12	Непорески приходи	551.256	365.285	585.424	390.720	439.441	397.806	523.750	458.330	3.712.011	4.168.790
13	Грантови	222.356	0	24.691	140.520	1.558.561	49.534	24.308	25.000	2.044.970	3.469.268
14	Остали приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163.065
2	Расходи (21+22+23)	2.693.811	3.377.412	2.679.307	2.613.759	3.016.844	2.855.696	2.732.498	2.657.880	22.627.208	25.607.682
21	Текући издаци	2.693.811	3.377.412	2.679.307	2.613.759	3.020.344	2.855.696	2.732.498	2.657.880	22.630.708	25.593.990
	Бруто плате и накнаде	1.701.767	1.734.507	1.740.624	1.733.790	1.727.073	1.706.055	1.462.629	1.873.295	13.679.740	13.605.884
	Издаци за материјал о услуге	652.702	690.032	687.617	527.883	543.039	632.312	405.513	484.975	4.624.073	5.381.172
	Грантови	322.860	951.680	248.399	352.086	750.233	517.328	849.497	298.283	4.290.366	6.566.843
	Издаци за камате и остале накнаде	16.483	1.193	2.668	0	0	0	14.858	1.327	36.529	40.091
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
22	Нето позајмљивање*	0	0	0	0	-3.500	0	0	0	-3.500	13.692
3	Нето набавка нефинансијских средстава	348.928	293.344	92.342	64.917	294.477	120.261	212.388	70.420	1.497.077	1.514.632
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	-132.665	-1.624.322	-102.043	393.581	760.515	-450.469	210.939	53.512	-890.952	2.193.180
5	Нето финансирање**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-19.745

Табела 3.2.

Тузлански кантон, I-VI, 2009.

	2009	I	II	III	IV	V	VI	I-VI 2009	I-VI 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	26.181.664	24.772.742	28.867.113	41.860.769	35.087.990	35.229.092	191.999.370	225.452.985
11	Приходи од пореза	21.759.201	20.805.668	22.558.358	34.291.310	24.650.860	24.359.619	148.425.016	175.875.806
	Порези на доходак и добит	1.444.682	2.226.880	3.760.370	12.338.923	4.761.029	4.197.703	28.729.587	29.156.226
	Порез на имовину	752.170	1.160.215	1.164.019	1.297.507	921.223	1.008.288	6.303.423	7.343.531
	Индириктни порези	19.557.328	17.390.979	17.619.219	20.632.177	18.951.407	19.119.277	113.270.387	138.920.585
	Остали порези	5.020	27.593	14.751	22.703	17.200	34.352	121.619	455.464
12	Непорески приходи	3.903.281	3.579.106	5.465.610	7.010.695	6.836.416	10.345.742	37.140.850	46.073.538
13	Грантови	518.246	356.111	739.738	539.574	3.538.954	518.131	6.210.754	3.279.280
14	Остали приходи	937	31.857	103.407	19.190	61.760	5.600	222.751	224.361
2	Расходи (21+22+23)	27.214.898	28.487.519	32.108.662	32.621.311	32.590.262	37.366.377	190.389.028	193.193.134
21	Текући издаци	27.249.515	28.529.026	32.160.856	32.651.859	32.646.444	37.417.787	190.655.486	192.994.839
	Бруто плате и накнаде	20.171.141	20.997.188	21.459.390	21.127.564	20.672.013	20.778.301	125.205.598	117.159.234
	Издаци за материјал о услуге	3.712.549	3.213.200	5.647.816	5.316.712	4.964.416	6.724.413	29.579.105	31.195.385
	Грантови	2.820.618	4.134.321	4.740.102	6.095.322	6.774.265	9.061.733	33.626.360	42.555.667
	Издаци за камате и остале накнаде	363.922	8.579	7.292	9.792	70.888	687.053	1.147.526	479.527
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	181.286	175.737	306.256	102.469	164.862	166.287	1.096.897	1.605.026
22	Нето позајмљивање*	-34.617	-41.507	-52.194	-30.548	-56.182	-51.410	-266.457	198.295
3	Нето набавка нефинансијских средстава	989.569	915.631	1.068.883	2.128.265	1.626.378	1.547.360	8.276.086	11.564.123
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	-2.022.803	-4.630.408	-4.310.432	7.111.194	871.350	-3.684.645	-6.665.744	20.695.728
5	Нето финансирање**	-207.723	-103.876	-146.593	-153.499	-173.282	-1.730.962	-2.515.935	-765.554

Табела 3.3.